

MANUÁL

k sláveniu Jubilejného roka sv. Martina

Nihil obstat a recenzent: Mons. prof. Jozef Bielač

Imprimatur: + Mons. Štefan Sečka, spišský diecézny biskup,
Prot. č. 17/2016 dňa 13. 10. 2016

Jazyková úprava: Mgr. Zuzana Slobodníková

Redakčná spolupráca: Mons. Anton Tyrol, Peter Zubko,
Ján Garaj, Štefan Tuka, Peter Majcher

Grafická úprava: Jozef Svitek

Vydal: Tlačiareň Kubík, s.r.o. Námestovo 2016

ISBN 978-80-89602-57-5

ORDINÁRIUM NOVÉNY

1. Hymnus A alebo B.

Nasledujúce časti sú na každý deň iné:

2. Hlavná myšlienka (čnosť) s krátkou modlitbou.

3. Čítanie z Písma.

4. Čítanie zo životopisu sv. Martina.

5. Chvilka na rozjímanie.

6. Litánie k sv. Martinovi.

7. Modlitba.

HYMNUS A:

**Martin, si ako apoštol;
povzbud' nás, keď ťa slávime.
Pre svojich žiakov žiť si chcel
i bývať v živých krajine.**

**Urob, čo si prv robieval,
biskupom, kňazom slávou žiar,
zveľaďuj Cirkev, Boží ľud,
a satanove lesti zmar.**

**Trikrát si tieň zla rozptýlil;
zobud' nás z ľahostajnosti.
Ty vlastný plášť si rozdelil,
odej nás rúchom milosti.**

**Za Božiu slávu horel si,
Pán ti bol žitia obsahom;
oroduj za nás u Pána,
pomáhaj našim veľkňazom.**

**Buď sláva svätej Trojici;
to znelo v srdci Martina.
Nech aj v nás zväčší lásku k nej
on, svätec, biskup, hrdina. Amen.**

ALEBO HYMNUS B:

**Vyznávač Pána, Bohu zasvätený,
tvoj sviatok slávi ľud na celej zemi,
dnes vystúpil si ozaj natešený
do Božích siení.**

**Oddaný Bohu, múdry, skromný, cudný,
triezvy a čistý, pokoj milujúci,
kým dýchal, žiaril ako anjel skvele
v pozemskom tele.**

**Ľud k jeho hrobu putoval vždy s úctou,
chorí tu našli nádej, radosť, zdravie,
nevládne údy nadobudli silu
za krátku chvíľu.**

**Preto mu teraz v zhromaždení našom
spievame hymnus, pieseň s vrúcnyim hlasom,
aby nás krehkých jeho pomoc stála
podporovala.**

**Trojedinému Bohu na výsostiach
poklona, sláva, veleba a chvála,
že z trónu moci s láskou na nás hľadí
a vesmír riadi. Amen.**

Nasleduje vlastná časť z príslušného dňa:

PRVÝ DEŇ (ALEBO 2. NOVEMBRA)

ČLOVEK S VEĽKÝM SRDCOM

Keď mních Postuminián, ktorý sa po rokoch vrátil z pustovní Blízkeho východu, stretol Martinovho žiaka Gala, prosil ho: „Vrav, pokojne po keltsky alebo po galsky, rozprávaj, ako chceš, len ak budeš hovoriť o Martinovi! Verím však, že i keby si bol nemý, nebudú sa ti nedostávať slová, ktorými by si o Martinovi prehovoril dôstojne – tak, ako vyslovenie mena Ján rozviazalo jazyk Zachariášovi“. (*Dialógy 27*) Svätý Martin patrila k najvýraznejším osobnostiam svojej doby, lebo jeho život sa tak pripodobnil Kristovmu, že sa stal vzorom pre ostatných. Pre nás je tiež príkladom ako napodobňovať Krista.

Modlime sa: Bože, na príhovor sv. Martina, daj nám veľké a milujúce srdce, v ktorom bude miesto pre Teba i ostatných blížnych. Amen.

Čítanie z Matúšovho evanjelia (*Mt 25, 34 – 40*)

Kráľ povie tým, čo budú po jeho pravici: „Podťe, požehnaní môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je pre vás pripravené od stvorenia sveta. Lebo som bol hladný a dali ste mi jesť; bol som smädný a dali ste mi piť; bol som pocestný a pritúlili ste ma; bol som nahý a priodeli ste ma; bol som chorý a navštívili ste ma; bol som vo väzení a prišli ste ku mne.“

Vtedy mu spravodliví povedia: „Pane, a kedy sme ťa videli hladného a nakrmili sme ťa, alebo smädného a dali sme ti piť? Kedy sme ťa videli ako pocestného a pritúlili

sme ťa, alebo nahého a priodeli sme ťa? Kedy sme ťa videli chorého alebo vo väzení a prišli sme k tebe?“

Kráľ im odpovie: „Veru, hovorím vám: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili“.

Čítanie zo Životopisu sv. Martina od Sulpicia Severa:

Martin stretáva nahého žobráka (VSM 3)

Toho roku udreli také strašné mrazy, že veľa ľudí zahynulo od chladu. Jedného dňa, bolo to uprostred zimy, stretol Martin v bráne mesta Ambian nahého žobráka. Sám Martin mal už iba zbraň a jednoduchú uniformu. Akonáhle uvidel, že tento úbožiak nadarmo prosí a nikto sa do dobrých skutkov príliš nehrnie, pochopil bohobojný muž, že ho musí sám zachrániť. Ako to mal ale urobiť, keď sám mal už iba plášť? Všetko ostatné totiž takisto rozdal. I vytasil meč a rozťal svoj oblek na dve polovice. Jednu daroval žobrákovi a do druhej sa znovu obliekol. Tu sa začali poniektorí okoloidúci veľmi smiať, pretože v tomto oblečení vyzeral ako trhan. Boli tam však aj ľudia so zdravým rozumom a tí začali sami nad sebou hlasno nariekať, že sa nezachovali tak ako Martin. Veď sami mali viac a mohli žobráka obliecť bez toho, aby chodili nahí.

Nasledujúcu noc mal Martin sen. Zjavil sa mu Kristus zahalený do plášťa, do ktorého Martin obliekol bedára. Vtom počul slová: „Pozri sa pozorne na Pána! Spoznávaš tento plášť?“ A Kristus hovoril jasným hlasom k zástupu okolostojacich anjelov: „Martin, ktorý bol až dodnes katechumenom, mňa obliekol do tohto rúcha“. Skutočne

Pán pamätá na slová, ktoré sám hlásal: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto najmenších, mne ste urobili“. Tak dosvedčil, že to bol on, kto bol odetý do žobrása. Na dôkaz onoho dobrého skutku sa zjavil vo svojej dôstojnosti v darovanom plášti. Toto uzrel najblaženejší muž. Výšiny ľudskej slávy síce nedosiahol, zato však poznal Božie zaslúbenie vo svojich skutkoch a vo veku osemnásť rokov pristúpil ku krstu. Len na úpenlivé prosby svojho priateľa tribúna neopustil armádu ihneď. Veď rovnako sľúbil, že sa zriekne sveta, len čo vyprší čas jeho vojenskej služby. Posilňovaný týmto očakávaním zostal Martin ešte dva roky v armáde. Od tejto chvíle však už bol vojakom len podľa mena.

Po chvíľke ticha na rozjímanie nasledujú Litánie k sv. Martinovi (str. 39) a záverečná modlitba.

DRUHÝ DEŇ (ALEBO 3. NOVEMBRA) *BOŽÍ PRIATEL MARTIN*

Martinov žiak a mních Galus raz rozprával: „Akýsi pes nás obťažoval a štekal na nás. Tu istý spolubrat zvolal: ‚V mene Martina ti nariaďujem: stíchni!‘ Štekanie uviazlo psovi v hrdle, ako keby mu niekto vytrhol jazyk. Nič to, že Martin sám konal zázraky! Verte, že i mnohí iní vykonali veľké veci v jeho mene!“ (*Dialógy 3*)

Modlime sa: Dopraj nám, Bože, aby sme podľa príkladu sv. Martina a na jeho orodovanie šírili okolo seba pravdu, pokoj a dobro: Tebe na slávu, nám na spásu a svetu na osoh. Amen.

Čítanie z Jánovho evanjelia (Jn 11, 32 – 44)

Keď Mária prišla ta, kde bol Ježiš, a zazrela ho, padla mu k nohám a povedala mu: „Pane, keby si bol býval tu, môj brat by nebol umrel.“ Keď Ježiš videl, ako plače a ako plačú aj Židia, čo s ňou prišli, zachvel sa v duchu a vzrušený sa opýtal: „Kde ste ho uložili?“ Povedali mu: „Pane, pod' sa pozrieť!“ A Ježiš zaslzil. Židia povedali: „Hľa, ako ho miloval!“ No niektorí z nich hovorili: „A nemohol ten, čo otvoril oči slepému, urobiť, aby tento nezomrel?!“

Ježiš sa znova zachvel a pristúpil k hrobu. Bola to jaskyňa uzavretá kameňom. Ježiš povedal: „Odvalte kameň!“ Marta, sestra mŕtveho, mu povedala: „Pane, už páchne, veď je už štyri dni v hrobe.“ Ježiš jej vravel: „Nepovedal som ti, že ak uveríš, uvidíš Božiu slávu?“ Odvalili teda kameň. Ježiš pozdvihol oči k nebu a povedal: „Otče, ďakujem ti, že si ma vypočul. A ja som, vedel, že ma vždy počuješ, ale hovorím to kvôli ľudu, čo tu stojí, aby uverili, že si ma ty poslal.“ Keď to povedal, zvolal veľkým hlasom: „Lazár, pod' von!“ A mŕtvy vyšiel. Nohy a ruky mal ovinuté plátnom a tvár obviazanú šatkou. Ježiš im povedal: „Porozväzujte ho a nechajte ho odísť!“

Čítanie zo Životopisu sv. Martina od Sulpicia Severa:

Martin kriesi mŕtveho (VSM 7)

Hiláriu už v Ríme nebol, preto šiel Martin po jeho stopách do Piktavia (*dnes Poitiers*). Tam bol veľmi srdečne prijatý a neďaleko mesta si založil kláštor (*dnes Ligugé*).

Vtedy sa k menu pridal akýsi katechumen, ktorý túžil po tom, aby ho presvätý muž vyučil vo svojich náukách. Neuplynulo mnoho dní, keď náhle upadol do malátnosti a bol sužovaný horúčkami. A Martin musel znova niekam odísť. Tri dni bol preč a keď sa vrátil, našiel telo bez duše. Smrť prišla tak náhle, že katechumen odišiel z tohto sveta nepokrstený. Rozžialení bratia konali okolo tela mŕtveho smútočné obrady, keď s plačom a bedákaním pribehol Martin. Celú jeho myseľ naplnil Duch Svätý. Nariadil ostatným opustiť celu, v ktorej ležal mŕtvy, a za zatvorenými dverami sa vrhol na bezduché telo. Keď sa už nejaký čas usilovne modlil, pocítil skrze Pánovho Ducha, že do neho vstúpila sila. Troška sa vzpriamril a uprene hľadel na tvár mŕtveho. Teraz už bol pokojný, spoliehal sa na Božie milosrdenstvo a vyslyšanie svojich modlitieb. Uplynuli necelé dve hodiny a Martin začal pozorovať, ako sa údy mŕtveho chvejú a otvorené oči sa pohybujú. I obrátil sa na Pána mocným hlasom a naplnil celu jasotom. Jasanie začuli tí, ktorí stáli vonku a vtrhli dovnútra. Naskytol sa im neobyčajný pohľad: Toho, ktorého zanechali mŕtveho, videli živého.

Tak bol navrátený k životu, ihneď prijal krst, žil potom ešte mnoho rokov a ako prvý bol pre nás dokladom Martinovej zázračnej moci. Sám vysvetľoval, že keď opustil telo, bol privedený pred súd a už myslel, že bude odsúdený do nehostinných miest a medzi temný dav. Tu ale dvaja anjeli potvrdili sudcovi, že práve za neho sa modlí Martin. Tí istí anjeli nariadili, aby bol odvedený späť a navrátený Martinovi a aby bol mu bol znovu daný život. Od tej doby

meno blaženého muža vyniklo natolko, že bol pokladaný nielen za svätca ako už predtým, ale takisto za mocného a opravdivého apoštola.

Po chvíľke ticha na rozjímanie nasledujú Litánie k sv. Martinovi (str. 39) a záverečná modlitba.

TRETÍ DEŇ (ALEBO 4. NOVEMBRA) *POVOLANIE A BOŽIA VÔĽA*

Raz sa po smrti sv. Martina Sulpicius Severus zamyslel: „Martin sa pripojil k apoštolom a prorokom. S ich dovolením si trúfnem povedať, že v zástupe svätých on nie je menší než ktokoľvek z nich. Ako dúfam a skalopevne verím, je najskôr s tými, ktorí si vyprali šaty v krvi a nepoškvrnení sprevádzajú vodcu Baránka. Hoci mu doba nedovolila podstúpiť mučenie, dostane sa mu sláva mučeníkov, pretože silou i túžbou mohol a chcel byť mučeníkom... Ale napriek tomu, že toto nevytrpel, dosiahol mučenie bez preliatia krvi. Pretože ktoré z ľudských trápení nepodstúpil v nádeji na spásu, v hladovaní, bdení, nahote, pôstoch, hanení od závistlivcov, prenasledovaní od zvrhlých ľudí, starostlivosti o slabých, starostiach o ohrozených?

Vari trpel niekto, aby Martin netrpel s ním? Kto bol potupovaný, že by to Martina nepálilo? Kto zomrel bez jeho slz? A okrem toho všetkého ešte rozličné každodenné zápasy proti telesnej moci i proti duchovnej ničomnosti. Hoci bol napádaný rôznymi pokušeniami, vždy v ňom zvíťazila odvaha k premáhaniu, trpezlivosť v čakaní, vyrovnanosť pri znášaní čohokoľvek. Ó, skutočne slovami

neopísateľný muž! Neopísateľný vo svojej zbožnosti, milosrdenstve a láske, ktorá v tomto studenom svete chladne, vo svätých mužoch, v Martinovi však pretrvala až do konca, ba každým dňom ešte rástla. Z jeho dobroty som mal ja sám úžitok, pretože ma veľmi miloval, mňa nehodného a lásku si nezasluhujúceho.“ (*Druhý list Sulpicia Severa*)

Modlime sa: Bože, na príhovor sv. Martina, daj nám poznať naše povolanie, aby sme vždy plnili tvoju vôľu. Amen.

Čítanie z Matúšovho evanjelia (Mt 9, 35 – 10, 4)

Ježiš chodil po všetkých mestách a dedinách, učil v ich synagógach, hlásal evanjelium o kráľovstve a uzdravoval každý neuh a každú chorobu. Keď videl zástupy, zľutoval sa nad nimi, lebo boli zmorené a sklesnuté ako ovce bez pastiera. Vtedy povedal svojim učeníkom: „Žatva je veľká, ale robotníkov málo. Preto proste Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu.“

Zvolal svojich dvanástich učeníkov a dal im moc nad nečistými duchmi, aby ich vyhánali a uzdravovali každý neuh a každú chorobu. A toto sú mená dvanástich apoštolov: prvý Šimon, zvaný Peter, a jeho brat Ondrej, Jakub Zebedejov a jeho brat Ján, Filip a Bartolomej, Tomáš a mýtnik Matúš, Jakub Alfejov a Tadeáš, Šimon Kananejský a Judáš Iškariotský, ktorý ho potom zradil.

Čítanie zo Životopisu sv. Martina od Sulpicia Severa:

Martina vyvolia za biskupa (VSM 9)

V tom čase si v meste Turónov (*dnes Tours*) žiadali Martina za biskupa. Keď ho však nemohli dostať z kláštora, vrhol sa Martinovi k nohám istý Rustikus, jeden z obyvateľov mesta. Tvrdil, že jeho manželka je chorá, a tak primäl Martina, aby išiel s nimi. Na ceste naňho už čakali zástupy ľudí, a tak prišiel do mesta akoby pod ochranou. Neuveriteľné množstvo ľudí sa vtedy zišlo na voľbu biskupa, a to nielen z Turónu, ale i z okolitých miest. Všetci boli rovnakého zmýšľania, jednotnej vôle a želania: Martin je najsúcejší, aby sa stal biskupom! Pre Cirkev bude taký kňaz šťastím! Predsa len sa našli takí, a to niektorí z radov biskupov povolaných na vysvätenie nového biskupa, ktorí proti voľbe jednoznačne brojili. Vraveli, že je úplne hodný opovrhnutia, že je nedôstojné, aby úrad biskupa zastával človek vyzerajúci tak nechutne, v špinavých šatách a s neupravenými vlasmi. Ľuďom so zdravým rozumom bola ich prostoduchosť na smiech. Veď tí, ktorí chceli tohto skvelého muža haníť, ho vlastne chválili. Rovnako nemohli robiť nič iné, než čo si z Božej vôle zaumienil ľud. Z prítomných biskupov sa vraj staval na odpor istý Nepriateľ.

Všetci však mohli vidieť, ako o ňom v omšovom čítaní vydalo svedectvo samotné (*sväté*) Písmo. Pretože nie náhodou sa stalo, že lektor, ktorý mal v ten deň predčítať zo Starého zákona, sa pre množstvo ľudí nepredral dopredu. Oltárni služobníci už boli ako na trňoch, keď tu zrazu, kým daromne čakali, vzal ktosi Žaltár a prečítal prvý verš, ktorý zbadal. Ten žalm znel: „Z úst nemlúvniat a dojčeniec pripravil si si chválu naprotiveň svojim nepriateľom, aby

si umlčal pomstivého nepriateľa“. (Ž 8, 3) Tu sa zdvihol krik a strana nepriateľov bola porazená. A má sa za to, že onen žalm bol prečítaný Božím riadením, aby tak počul Nepriateľ potvrdenie Božieho zámeru. Nepriateľ bol usvedčený a porazený ústami nemluvniat a dojčeniec, Martinovi sa však dostalo slávy.

Po chvíľke ticha na rozjímanie nasledujú Litánie k sv. Martinovi (str. 39) a záverečná modlitba.

ŠTVRTÝ DEŇ (ALEBO 5. NOVEMBRA)

PRAVDA

Jedného dňa stretol Martin čerstvo ostrihanú ovcu a vrazil: „Ona splnila príkaz z evanjelia. Mala dva plášte a jeden darovala tomu, kto nemal žiadny“. (*Dialógy 10*)

Modlime sa: Bože, na príhovor sv. Martina, nauč nás byť vďačnými, nech ťa vidíme v každodenných samozrejmostiach, lebo všetko je tvoja milosť. Amen.

Čítanie z Prvého listu Korinťanom (1 Kor 8, 4b – 6)

Na svete niet nijakej modly a nijakého boha, iba Jeden. Lebo aj keď sú takí, čo sa nazývajú bohmi či už na nebi alebo na zemi – ako je veľa bohov a veľa pánov –, my máme iba jedného Boha, Otca, od ktorého je všetko a my sme pre neho, a jedného Pána, Ježiša Krista, skrze ktorého je všetko, aj my sme skrze neho.

Čítanie zo Životopisu sv. Martina od Sulpicia Severa:

Martin ničí pohanské modly (VSM 14)

Onedlho osvedčil Martin svoju silu vo veľmi podobnom diele. V akejsi dedinke totiž podpálil starý a veľmi chýrečný (*pohanský*) chrám. Ale pretože fúkal vietor, šlahali jazyky plameňov až k tesne susediacemu domu. Akonáhle si to Martin všimol, rýchlo vyliezol na strechu domu a vrhol sa do cesty plameňom. Tu bolo možné vidieť, ako sa oheň obracia proti vetru, až sa zdalo, akoby spolu obidva živly zvädzali boj. A tak Martin dokázal, že plameň konal svoje dielo iba tam, kde mu to nariadil.

V obci menom Leprosum (*dnešné Levroux*) sa Martin chystal rovnako rozvrátiť tamojší (*pohanský*) chrám zbohatnutý náboženskou poverou. Na odpor sa mu však postavilo také množstvo pohanov, že bol zahnaný a nevyviazol bez úhony. Skryl sa teda na neďaleké miesto. Obliekol sa do kajúcnického rúcha, posypal si hlavu popolom, postil sa a modlil. A vtedy prosil Pána, aby bol chrám rozvrátený božskou silou, pretože ho nezmohla ľudská ruka. Vtom sa objavili dvaja anjeli ako celé nebeské vojsko, boli vyzbrojení štítom a kópiou a vraveli Martinovi: „Pán nás posielal, aby sme obrátili na útek to množstvo nevzdelaných vidiečanov a boli Martinovi na ochranu, aby mu nikto nebránil, kým nezbúra chrám. Vráť sa teda a dokonči začaté dielo!“ Martin sa teda vrátil a celý zástup sa ticho prihliadal, pokiaľ nerozbúral do základov bohapustú svätyňu a všetky oltáre a modly nespálil na popol. Keď to dedinčania uvideli, pochopili, že boli omráčení a vydesení z Božieho príkazu, aby nebránili biskupovi v jeho diele. Takmer všetci uverili v Pána Ježiša

a verejne vyznali, že budú uctievať Martinovho Boha a odvrhnú modly, ktoré im neboli schopné pomôcť.

Po chvíľke ticha na rozjímanie nasledujú Litánie k sv. Martinovi (str. 39) a záverečná modlitba.

PIATY DEŇ (ALEBO 6. NOVEMBRA)

NEPRIATEĽ ZLA

Diabol sa často snažil Martinovi škodiť a vysmieval sa mu. Martin mu raz povedal: „Keby si ty, úbožiak, zanechal prenasledovanie ľudí a ľutoval svoje skutky teraz, keď je súdny deň už blízko – ja by som ti v pravej dôvere v Ježiša Krista sľúbil milosrdenstvo!“ (VSM 22).

Modlime sa: Bože, na príhovor sv. Martina, vzdial' od nás úklady diabla, slabosti vlastného tela, neuveď nás do pokušenia, ale zbav nás zlého. Amen.

Čítanie z Markovho evanjelia (Mk 1, 23 – 27)

Práve bol v ich synagóge človek posadnutý nečistým duchom. Ten vykrikol: „Čo ťa do nás, Ježiš Nazaretský? Prišiel si nás zničiť? Viem, kto si: Boží Svätý.“ Ježiš mu prísne rozkázal: „Mlč a vyjdi z neho!“ Nečistý duch ním zalomcoval a s veľkým krikom z neho vyšiel. Všetci sa čudovali a jeden druhého sa vypytovali: „Čo je to? Nové učenie s mocou! Aj nečistým duchom rozkazuje a poslúchajú ho.“

Čítanie zo Životopisu sv. Martina od Sulpicia Severa:

Martin vyháňa diabla (VSM 17)

Rovnako v tom čase zlý duch strašne mučil sluhu istého prokonzula Tetradia. Keď požiadali Martina, aby vložil na posadnutého ruky, prikázal im ho priviesť. Lenže zlý duch tak hrozne ceril svoje zuby na všetkých, ktorí sa čo i len priblížili, že sa nedal za žiadnu cenu vyviešť z cely, kde sa nachádzal. Tu sa Tetradius vrhol k nohám blaženého muža a prosil ho, aby sám vstúpil do domu, kde prebývala táto démonická bytosť. Na to Martin odpovedal, že nemôže vstúpiť do domu neznaboha a pohana. Tetradius bol totiž ešte zamotaný do bludu pohanstva. A sľúbil, že ak Martin vyženie z chlapca zlého ducha, stane sa kresťanom. A tak Martin vložil na chlapčiska ruky a vyhnal nečistého ducha. Keď to prokonzul uvidel, ihneď uveril v Pána Ježiša, stal sa katechumenom a onedlho bol tiež pokrstený. Martina vždy mával v podivuhodnej úcte, pretože jemu vďačil za svoju spásu.

Po chvíľke ticha na rozjímanie nasledujú Litánie k sv. Martinovi (str. 39) a záverečná modlitba.

ŠIESTY DEŇ (ALEBO 7. NOVEMBRA)

SPRAVODLIVOSŤ

Sulpicius Severus zaznamenal túto udalosť: „Po rieke plával had a mieril priamo k brehu, na ktorom sme stáli. ‚V mene Pána ti nariaďujem,‘ zvolal Martin, ‚vráť sa!‘ Na svätcovo slovo sa to zhubné zviera hneď otočilo a my sme pozorovali, ako tiahne na druhý breh. Všetci sme videli, že

to bol zázrak, a Martin si len zhlboka povzdychol: „Hady ma poslúchajú, a ľudia nie.“ (*Dialógy 9*)

Modlime sa: Bože, na príhovor sv. Martina, daj nám viac počúvať Teba než tento svet, lebo ty si Cesta, Pravda a Život, aby sme dokázali rozlíšiť dobro a zlo, spravodlivosť od nespravodlivosti, vieru od vypočítavosti, nádej od povery, lásku od sebeckta a podľa toho aj sami žili. Amen.

Čítanie z Markovho evanjelia (*Mk 12, 13 – 17*)

K Ježišovi poslali niekoľko farizejov a herodiánov, aby ho podchytili v reči. Tí prišli a povedali mu: „Učiteľ, vieme, že vždy vravíš pravdu a neberieš ohľad na nikoho, nehľadáš na osobu človeka, ale podľa pravdy učíš Božej ceste. Slobodno platiť cisárovi daň, či nie? Máme platiť, či nemáme?“ Ale on poznal ich prefíkanosť a povedal im: „Čo ma pokúšate?! Prineste mi denár, nech sa naň pozriem!“ A oni priniesli. Spýtal sa ich: „Čí je tento obraz a nápis?“ Oni mu odpovedali: „Cisárov.“ A Ježiš im povedal: „Čo je cisárovo, dávajte cisárovi, a čo je Božie, Bohu.“ I obdivovali ho.

Čítanie zo Životopisu sv. Martina od Sulpicia Severa:

Martin je vzorom v správaní (VSM 20)

Ako na veľkú slávnosť boli na túto hostinu pozvaní najmocnejší a najznamenatejší muži: Evodius, prefekt a zároveň konzul, najspravodlivejší muž, akého kedy zem nosila; ďalej dvaja členovia cisárskej družiny majúci najväčšiu moc – kráľov brat a strýc. Medzi nich zasadol k stolu Martinov presbyter. Samotný Martin sa posadil

vedľa cisára. Asi v polovici hostiny, ako je zvykom, podal sluha cisárovi čašu. Maximus však nariadil, aby ju najprv podali presvätemu biskupovi. Túžobne totiž očakával, že bude môcť sám prijať pohár z Martinovej pravice. Ibaže Martin, keď sa napil, podal pohár svojmu presbyterovi, ktorému podľa neho samozrejme najviac prináležalo, aby pil hneď po ňom. A tiež by ani nepokladal za poctivé, aby pred kňazom uprednostnil samotného cisára alebo niekoho z jeho najbližších. To priviedlo vladára i všetkých prítomných do takého úžasu, že sa im dokonca toto správanie, hoci ním boli ponížení, zapáčilo.

Po chvíľke ticha na rozjímanie nasledujú Litánie k sv. Martinovi (str. 39) a záverečná modlitba.

SIEDMY DEŇ (ALEBO 8. NOVEMBRA) *DUCHOVNÝ ŽIVOT*

Sulpicius Severus sa raz takto zamyslel: „Skutočne blažený muž, v ktorom nebola lešť! Nikoho nesúdil, nikoho nezatracoval, nikomu neodplácal zlým za zlé. Proti bezpráviu sa obrnil takou trpezlivosťou, že sa nechal poškodzovať od najnižších klerikov dokonca i vtedy, keď už bol najvyšším kňazom, nezbavil ich za to ich postavenia a neodopieral im svoju lásku, pokiaľ to len trochu bolo možné. Nikto ho nikdy nevidel nahnevaného, nikdy pohnutého, nikdy rozosmiateho; neustále bol rovnaký: Vždy mal výraz akejsi nebeskej radosti. Zdalo sa, že žije v inom svete. Na perách mal bez prestávky Krista, v srdci nič než zbožnosť, pokoj a milosrdenstvo. Často tiež plakal pre hriechy tých, ktorí sa zdali byť jeho nepriateľmi a ktorí

ho, hoci bol taký pokojný a žil v ústraní, tupili jedovatým jazykom a vreteničími ústami.“ (VSM 26 – 27)

Modlime sa: Bože, na príhovor sv. Martina, daj nám milosť pripodobniť sa tvojmu Synovi Ježišovi Kristovi tak, ako si sa oslávil v ňom i v živote sv. Martina. Amen.

Čítanie z Druhého listu Korintánom (2 Kor 6, 2b – 10)

Hľa, teraz je milostivý čas, teraz je deň spásy! Preto nikomu v ničom nedávame pohoršenie, aby táto služba bola bez hany. Vo všetkom sa odporúčame ako Boží služobníci: vo veľkej trpezlivosti, v súženiach, v núdzi, v úzkostiach, pod ranami, vo väzeniach, v nepokojoch, v námahách, v bdení a v pôstoch; v čistote, v poznaní, v zhovievavosti, v dobrote, v Duchu Svätom, v nepokryteckej láske, v slove pravdy, v Božej moci; zbraňami spravodlivosti v pravej i ľavej ruke, slávou aj potupou, zlou aj dobrou povestťou; ako zvodcovia, ale pravdiví, ako neznámi, a predsa dobre známi, akoby zomierajúci, a hľa, žijeme, ako trestaní, ale nie usmrtení, akoby smutní, no vždy sa radujeme, ako chudobní, a mnohých obohacujeme, akoby sme nič nemali, a pritom nám všetko patrí.

Čítanie z Listov Sulpicia Severa:

Martin bol asketickým mníchom (Prvý list Sulpicia Severa)

Biskupi majú vo zvyku konať vo svojich cirkvách každoročne vizitácie. Tak aj Martin prišiel raz uprostred zimy do akejsi farnosti. Klerici mu prichystali príbytok v sakristii kostola. Rozložili veľký oheň pod spráchnivenou

tenučkou podlahou (s teplotovzdušným vykurovaním) a lôžko mu vystlali množstvom slamy. Keď sa Martin uložil na spánok, zdesil sa z neobvyklej mäkkosti príliš zvodného lôžka. Bol totiž zvyknutý spať na holej zemi iba na jednej vlnenej prikrývke. A rozčúlený – ako keby sa mu dostalo nejakého príkoria – rozhádzal slamu všade okolo seba, teda aj na vyhrievanú podlahu. Unavený po dlhej ceste hneď usnul na holej zemi, ako bol zvyknutý. Asi o polnoci zapálil žihavý oheň cez porušenú podlahu suché seno. Martin bol vytrhnutý zo spánku. Zaskočila ho táto neočakávaná udalosť, hroziace nebezpečenstvo, a predovšetkým, ako potom sám rozprával, škaredo dotierajúci diabol. Potom, keď bolo treba, utiekol sa do bezpečia modlitby! Chcel vybehnúť von. Dlhو zápasil so závorou, ktorou zatarasil dvere. Tu si uvedomil, že okolo neho sa rozhorel obrovský požiar a že mu dokonca horí odev. Konečne sa spamätal a uvedomil si, že záchrana nie je v úteku, ale v Pánovi. Chopil sa štítu modlitby a viery a celkom obrátený k Bohu vrhol sa na zem doprostred plameňov. Tu sa Božím riadením oheň vzdialil a Martin sa modlil v kruhu plameňov, ktoré mu neublížili. Oheň mocnie a hučí. Mnisi sa zbiehajú k zaseknutým dverám, vyrážajú ich, hasia oheň a z prostriedku plameňov vynášajú Martina, majúc za to, že už bude dlhotrvajúcim požiarom úplne spálený. Pán je svedkom mojich slov. Sám Martin mi o tejto príhode rozprával, a to s plačom, ako ho diabol oklamal, že totiž vytrhnutý zo spánku nepomyslel hneď na zbožnú modlitbu, ktorou by bojoval proti nebezpečenstvu. Oheň okolo neho vraj zúrila už dlho, zatiaľ čo on sa v rozrušení márne pokúšal vyraziť dvere. Akonáhle sa však uchýlil pod zástavu kríža a chopil sa zbrane modlitby, plamene sa rozostupovali a čo predtým strašne páľilo, zdalo sa teraz ako vlhká rosa. Nech

teda každý pochopí, kto číta tieto riadky, že Martin bol síce skúšaný nebezpečenstvom, ale skutočne obstál.

Po chvíľke ticha na rozjímanie nasledujú Litánie k sv. Martinovi (str. 39) a záverečná modlitba.

ÔSMY DEŇ (ALEBO 9. NOVEMBRA)

RODINA

Martin miloval kláštorné ticho a samotu, ale modlil sa za svoju rodinu a rozumel aj iným. Svoje otcovské srdce vyjavil, keď za ním prvýkrát doputoval Sulpicius Severus, aby ho spoznal a zapísal Martinov príbeh: „Dodnes sa čudujem, s akou pokorou a radosťou ma prijal. Želal mi šťastie a mal veľkú radosť, že si ho natoľko vážim, že som za ním meral takú cestu. Ó, ja úbožiak! Skoro sa neodvažujem priznať, že ma uznal za hodného, aby som s ním stoloval, ba dokonca mi sám podal vodu na umytie rúk. Večer mi dokonca umyl nohy a ja som nenabral odvahy, aby som odporoval a zabránil mu v tom. Bol som taký premožený jeho autoritou, že by som považoval za hriech nepodriaďiť sa mu.“ (VSM 25)

Modlime sa: Bože, na príhovor sv. Martina, daj rodičom a predstaveným prirodzenú autoritu, láskavosť, pokoru a pohotovosť konať dobro; nám daj ochotné srdce, aby sme počúvaním plnili tvoju vôľu; a našim zosnulým dopraj vidieť tvoju tvár. Amen.

Čítanie z Matúšovho evanjelia (Lk 7, 11 – 17)

Ježiš išiel do mesta, ktoré sa volá Naim. Išli s ním jeho učenci a veľký zástup ľudu. Keď sa priblížil k mestskej bráne, práve vynášali mŕtveho. Bol to jediný syn matky a tá bola vdova. Sprevádzal ju veľký zástup z mesta. Keď ju Pán uvidel, bolo mu jej ľúto a povedal jej: „Neplač!“ Potom pristúpil a dotkol sa már. Nosiči zastali a on povedal: „Mládenec, hovorím ti, vstaň!“ Mŕtvy sa posadili a začal hovoriť. A Ježiš ho vrátil jeho matke. Tu sa všetkých zmocnil strach, vebili Boha a hovorili: „Veľký prorok povstal medzi nami“ a: „Boh navštívil svoj ľud.“ A táto zvesť o ňom sa rozšírila po celej Judei a po celom okolí.

Čítanie z Dialógov od Sulpicia Severa:

Martin má otcovského ducha a je priateľom rodín (Dialógy 4)

Už ani neviem, aký dôvod nás viedol po ceste do mesta Karnutov (*dnešné Chartres*). Keď sme šli okolo nejakej osady, v ktorej bývalo veľa ľudí, vyšiel nám oproti obrovský dav. Všetko to boli pohania, pretože nikto z nich dosiaľ nepoznal Krista. Len kvôli chýru o takom mužovi pokryli zástupy ľudí všetky pláne na široko-ďaleko. Martin videl, že je potrebné konať. Duch bol s ním a on sa celý rozhorlil. A neznelo to ani ako ľudský hlas, keď hlásal pohanom Božie slovo, keď si niekoľkokrát poťažkal: „Prečo takýto zástup nepozná Pána a Spasiteľa?“ Medzitým nás obklopilo neuveriteľné množstvo ľudí. Naraz istá žena, ktorej syn chvíľku predtým skončil, podala blaženému mužovi na vystretých rukách bezvládne telo dieťaťa a riekla: „Vieme, že si Boží priateľ. Vráť mi ho, pretože je to môj jediný syn!“ Všetci sa pridali a kričali na súhlas. Martin prijal telo onoho mŕtveho, pretože vedel, ako nám neskôr

sám povedal, že pre spásu prihliadajúcich mu bude daná moc na vykonanie takéhoto skutku.

Všetci sa prizerali. Martin pokľakol na kolená. Pomodlil sa, vstal – a vrátil matke toho maličkého, privedeného opäť k životu. Celý zástup pozdvihol jasot k nebesiam. Všetci vyznávali, že Kristus je Boh. Potom sa hromadne hrnuli k nohám blaženého muža a úprimne žiadali, aby z nich spravil kresťanov. Bez váhania a tak, ako stáli uprostred pláne, nad nich vystrel ruky a urobil z nich katechumenov. Potom sa otočil k nám a povedal, že sa nestali katechumenmi na pláni náhodou, pretože práve tam bývajú zasväcovaní i mučeníci.

Po chvíľke ticha na rozjímanie nasledujú Litánie k sv. Martinovi (str. 39) a záverečná modlitba.

DEVIATY DEŇ (ALEBO 10. NOVEMBRA) SMRŤ

Dnes sa uzatvára Martinov príbeh a myšlienkami sa vraciame na začiatok. Martin bol dobrý odjakživa, ale na najlepšieho dozrel v deň, keď sa narodil pre nebo. Sulpicius Severus videl osláveného Martina takto: „Náhle sa mi zdá, že vidím svätého Martina odetému do bieleho rúcha. Jeho tvár plápolala ako oheň, oči žiarili ako hviezdy a vlasy mali farbu purpuru. Ukázal sa mi v rovnakej telesnej podobe, v akej som ho poznal. Hoci som ho teda mohol rozpoznať, nemohol som na neho hľadieť. Trošku sa na mňa pousmial a ukázal mi v pravici knižku, ktorú som napísalo jeho živote. Objal som jeho sväté kolená a prosil som o požehnanie, ako som bol zvyknutý. Pocítil som, ako položil svoje ruky na moju hlavu a počul som, ako medzi

vznešenými slovami požehnaní opakuje ono dôverne známe meno kríža. Uprel som na neho svoj zrak a nemohol som sa nasýtiť pohľadom jeho tváre. Náhle bol vytrhnutý a vyzdvihnutý do výšky. Sledoval som ho, ako je odnášaný na veľmi rýchlom oblaku cez nekonečné vzdušné dialky, kým ho neprijalo otvorené nebo.“ (*Druhý list Sulpicia Severa*)

Modlime sa: Bože, na príhovor sv. Martina, daj nám silu a odvahu napodobňovať tvojho Syna, aby sme aj my žili podľa evanjelia a aby sme raz boli oslávení v spoločenstve sv. Martina. Amen.

Čítanie z Listu Filipanom (*Flp 2, 5 – 11*)

Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš: On, hoci má božskú prirodzenosť, nepridrži sa svojej rovnosti s Bohom, ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom; a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka. Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži. Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé iné meno, aby sa na meno Ježiš zohlo každé koleno v nebi, na zemi i v podsvetí a aby každý jazyk vyznával: „Ježiš Kristus je Pán!“ na slávu Boha Otca.

Čítanie z Listov Sulpicia Severa:

Martin sa narodil pre nebo (*Tretí list Sulpicia Severa*)

Martin vedel dlho vopred o svojej smrti a povedal bratom, že sa blíži smrť jeho tela. Medzitým sa ukázala potreba navštíviť farnosť v Condaces (*dnešné Candes*). Klerici tejto cirkvi sa preli a on túžil obnoviť tam pokoj. Hoci

vedel, že sa jeho dni chýlia ku koncu, neodmietol vydať sa v takej veci na cestu, lebo bol presvedčený, že dobre zavŕši svoje čnosti, keď po sebe zanechá obnovený pokoj v Cirkvi.

Šiel tam teda a po obnovení pokoja medzi klerikmi sa nejaký čas zdržal v tej cirkevnej obci. Keď už pomýšľal vrátiť sa do kláštora, začali ho zrazu opúšťať telesné sily. I zvolal bratov a oznámil im, že zomiera. Tu začali všetci žalostne plakať a súhlasne bedákali: „Prečo nás, otče, opúšťaš? A komu nás, opustených, zanecháš? Na tvoje stádo sa vrhnú draví vlci. Kto nás uchráni pred ich zubami, keď udrú pastiera? Vieme, že túžiš po Kristovi, ale odmenu máš zabezpečenú a oddialením sa nezmenší. Radšej sa zľutuj nad nami, ktorých opúšťaš.“

Tento plač ho dojal, lebo veď celý vždy oplýval hlbokým milosrdenstvom v Pánovi; a hovorí sa, že zaslzil. Obrátil sa k Pánovi a na ich plač povedal iba toto: „Pane, ak som ešte potrebný tvojmu ľudu, neodmietam pracovať. Nech sa stane tvoja vôľa“. Aký obdivuhodný muž! Ani práca ho nezlomila, ani smrť ho nemohla pokoriť! Neprikláňal sa ani na jednu stranu. Ani smrti sa nebál, ani žiť neodmietal. Oči i ruky mal ustavične pozdvihnuté k nebu a jeho nezlomný duch neustával v modlitbe.

A keď ho kňazi, čo sa k nemu zišli, prosili, aby sa obrátil na bok, a tak uľahčil svojmu telu, povedal: „Nechajte, nechajte ma, bratia, hľadieť radšej do neba ako na zem, aby sa duch uberal svojou cestou k Pánovi.“ Keď to povedal, videl stáť neďaleko seba diabla. „Čo tu stojíš,“ hovorí, „ty krutá beštia?! Nič na mne nenájdeš, prekliaty ničomník. Mňa prijme Abrahámovo lono.“ S týmito slovami

odovzdal nebu ducha. Martina s radosťou prijímajú do Abrahámovho lona; chudobný a skromný Martin vstupuje bohatý do neba.

Po chvíľke ticha na rozjímanie nasledujú Litánie k sv. Martinovi (str. 39) a záverečná modlitba.

Novénu zostavil: Peter Zubko

LITÁNIE K SV. MARTINOVÍ

Pane, zmiluj sa.

Kriste, zmiluj sa.

Pane, zmiluj sa.

Otec na nebesiach, Bože

Syn, Vykupiteľ sveta, Bože

Duch Svätý, Bože

Svätá Trojica, jeden Boh

Pane, zmiluj sa.

Kriste, zmiluj sa.

Pane, zmiluj sa.

zmiluj sa nad nami.

zmiluj sa nad nami.

zmiluj sa nad nami.

zmiluj sa nad nami.

Svätý Martin

Odvážny muž

Štedrý Kristov vojak

Vnímavý k biede blížneho

Chudobný darca

Vzor skromnosti

Nepriateľ hriechu

Víťaz v pokušení

Bohatstvo chudobných

Povzbudenie utrápených

Nástroj v Božích rukách

Horlivý katechumen

Perla kňazov

Príkladný biskup

Radosť svätej Cirkvi

Nositel' pokoja

Tvorca porozumenia a jednoty

Svetlo pravdy pre blúdiacich

Neúnavný hlásateľ evanjelia

Obhajca apoštolskej viery

Muž mocný v slovách i činoch

Postrach démonov

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

oroduj za nás.

Na príhovor svätého Martina	<i>ochraňuj nás, Pane.</i>
Od každého sebeckta	<i>ochraňuj nás, Pane.</i>
Od ľahostajnej nevšímavosti	<i>ochraňuj nás, Pane.</i>
Od lákavých pokušení	<i>ochraňuj nás, Pane.</i>
Od povrchnej viery	<i>ochraňuj nás, Pane.</i>
Od smútku a beznádeje	<i>ochraňuj nás, Pane.</i>
Od strachu a rezignácie	<i>ochraňuj nás, Pane.</i>
Od kompromisov so zlom	<i>ochraňuj nás, Pane.</i>

Baránok Boží, ty snímaš hriechy sveta, *zľutuj sa nad nami, Pane.*

Baránok Boží, ty snímaš hriechy sveta, *vyslyš nás, Pane.*

Baránok Boží, ty snímaš hriechy sveta, *zmiluj sa nad nami.*

Oroduj za nás, svätý Martin.

Aby sme sa stali hodní Kristových prisľúbení.

**Modlime sa: Všemohúci Bože, svätý Martin ťa oslávil
svojím životom i svojou smrťou;
aj v našich srdciach konaj divy svojej milosti,
aby nás ani smrť, ani život nemohli odlúčiť od tvojej lásky.
O to ťa prosíme skrze nášho Pána Ježiša Krista,
tvojho Syna, ktorý je Boh a s tebou žije a kraľuje
v jednote s Duchom Svätým po všetky veky vekov. Amen.**

MODLITBY K SV. MARTINOVÍ

PO LITÁNÍÁCH

Modlime sa: Všemohúci Bože, svätý Martin ťa oslávil svojím životom i svojou smrťou; aj v našich srdciach konaj divy svojej milosti, aby nás ani smrť, ani život nemohli odlúčiť od tvojej lásky. O to ťa prosíme skrze nášho Pána Ježiša Krista, tvojho Syna, ktorý je Boh a s tebou žije a kraluje v jednote s Duchom Svätým po všetky veky vekov. Amen.

NA ROZLIČNÉ PRÍLEŽITOSTI

„Blahoslavení milosrdní,
lebo oni dosiahnu milosrdenstvo.“
Svätý Martin, svedok Ježiša Krista,
nauč nás stretávať sa s Otcou v hĺbke nášho srdca,
v tichom vnímaní Božieho slova.
Pomáhaj nám v každom človeku spoznať Ježišovu tvár,
slúžiť a milovať bez nároku na odmenu.
Daj, aby sme vydávali svedectvo
o radosti zo života v slobode Ducha Svätého,
v ktorom vychádzame zo seba až do krajných situácií
a miest našich čias.
Svätý Martin, oroduj za nás,
aby sme sa stali vierohodnými učeníkmi
milosrdného Krista, ktorý zomrel a vstal zmŕtvych,
aby sa s nami delil o svoj život.
Prednášaj napokon nášmu nebeskému Otcovi
všetky prosby, ktoré nosíme vo svojich srdciach.
Amen.

MODLITBA ZA DIECÉZU (FARNOSŤ)

Svätý Martin, ty si ešte ako katechumen vo svojej veľkodušnej láske zaodel polovicou plášťa samého Ježiša, ktorého si spoznal v chudobnom žobrákovi a ten ťa za to chválil pred anjelmi v nebi. Rozprestri plášť nebeskej ochrany a dobroty na naše diecézne (*farské*) spoločenstvo, ktoré ťa vzyva ako svojho patróna a orodovníka, nebeského priateľa a vzor kresťanského života.

Slávny svätý Martin, ty si sa utiahol k mníšskemu životu, obnov našu lásku k Bohu, aby sme poslúchali Boha ako jeho synovia a dcéry. Vypros nám milosť, aby naša modlitba bola živá, chvála radostná a prosba plná nádeje. Pomôž nám byť vernými evanjeliu, často a ochotne prijímať sviatosti kresťanského života.

Svätý Martin, ty si bol mocným a odvážnym biskupom, navštevoval si svoje spoločenstvá v pokore a miernosti Dobrého pastiera. Vzbudzoval si povolania a zakladal kláštory. Evanjelizoval si vidiecky ľud, bránil si slabých a utláčaných, chudobných a trpiacich. Šíril si pravú vieru, hľadal si pokoj a jednotu srdc. Vypros nám milosť, aby sme ťa nasledovali ako si ty napodobnil Krista, a tak si sa stal dokonalý a milosrdný ako Otec.

Slávny svätý Martin, ty si svojimi modlitbami a svojou vierou vyprosil od Boha mimoriadne zázraky a v bohatej miere Božieho Ducha si oplýval súcitom a pomocou voči tým, ktorí sa obracali na teba. Pozri teraz z neba na naše potreby. Zahrň pomocou a útechou našu diecéznu (*farskú*) rodinu a vypros nám dobrá, o ktoré ťa pokorne prosíme. Skrze Krista nášho Pána. Amen.

MODLITBA PÚTNIKA K SV. MARTINOVÍ

Svätý Martin, prichádzam k tebe ako k Božiemu vojakovi, apoštolovi Krista, svedkovi jeho evanjelia a pastierovi Cirkvi. Ty si vytrval v Božej prítomnosti vo veľkom tichu osamelých nocí, vypros mi vytrvalosť vo viere a modlitbe.

Keď si bol čakaťom na krst, daroval si chudákovi polovicu svojho plášťa, pomáhaj mi deliť sa o svoje dobrá s tými, ktorí trpia núdzu.

Všade si bojoval proti démonom a ničil ich modly, prijmi do svojej starostlivosti aj mňa a chráň ma pred zlom.

V závere života si neodmietal ťarchu dní a námahy, vypros mi ochotu prijať Otcovu vôľu.

V nebeskej sláve sa tešíš z pokoja Božieho domu, vlož do môjho srdca túžbu dôjsť k tebe a spoznať ťa vo večnej blaženosti. Amen.

*Tours, 20. decembra 1987, Jean Honoré,
Arcibiskup Tours*